

Bütçe açığı 2016 yılında 29,3 milyar TL oldu.

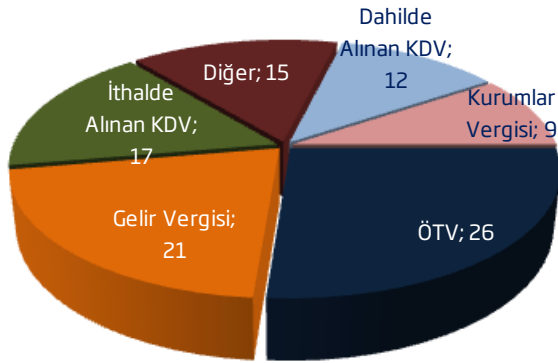
Aralık'ta bütçe harcamalarında yaşanan dönemsel artışa bağlı olarak merkezi yönetim bütçe açığı bir önceki yıla göre %50 genişleyerek 27 milyar TL olmuştur. Yılın son ayında bütçe gelirleri yıllık bazda %11,9, bütçe harcamaları %23,5 oranında artmıştır.

2016 yılının tamamında gelirler yıllık bazda %14,8 oranında yükselmiştir. Böylece bütçe gelirleri hedeflenen tutarı 13,6 milyar TL aşmıştır. Bu gelişmede, özelleştirme fonundan bütçeye 11 milyar TL aktarılması belirleyici olmuştur. Bununla birlikte, vergi yapılandırmasından 13,7 milyar TL elde edilmesine rağmen vergi gelirlerinin yılsonu hedefinin bir miktar altında kalması dikkat çekmiştir. Bütçe giderleri ise yıllık bazda %15,3 oranında genişleyerek yılsonu hedefinin üzerinde gerçekleşmiştir. 2016'da %5,2 oranında azalan faiz harcamalarının toplam harcamalar içindeki payı %8,6'ya inmiştir.

2016'da harcamalardaki artışın etkisiyle bütçe açığı bir önceki yıla göre %24,4 oranında artarak 29,3 milyar TL olmuştur. Bununla birlikte, açığın hedeflenen tutarın 430 milyon TL altında gerçekleşmesi bütçe disiplininin korunduğunu göstermiştir. 2016 yılında bir önceki seneye kıyasla azalarak yılsonu hedefinin 5,3 milyar TL altında kalan faiz dışı fazlanın OVP hedefini ise aştığı dikkat çekmiştir.

Vergi gelirleri hedefin altında...

2016'da yıllık bazda %12,5 oranında artan vergi gelirleri bütçe hedefinin hafif altında gerçekleşmiştir. Bu gelişmede iktisadi faaliyette yaşanan durgunluğun etkisiyle gelir vergisinden elde

Vergi Gelirlerinin Dağılımı (% 2016)

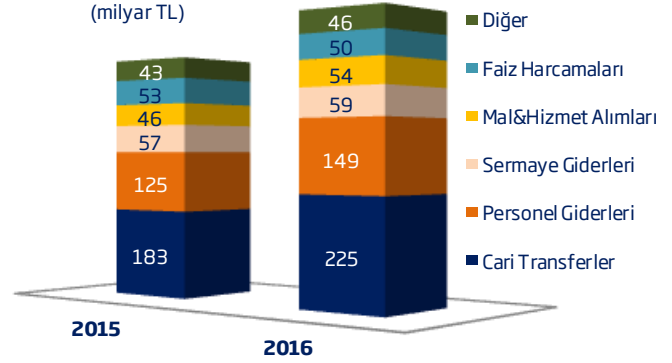
edilen gelirlerin hedeflenen düzeyin yaklaşık 2,3 milyar TL altında kalması etkili olmuştur. Öte yandan, dahilde alınan KDV, kurumlar vergisi ve tütün mamullerinden alınan ÖTV gelirlerinde kaydedilen artışlar gelir vergisindeki zayıf performansın etkisini önemli ölçüde sınırlandırmıştır.

Bütçe harcamalarında %15,3'lük artış...

2016 yılında cari transferlerdeki %23,1'lik yıllık artış, bütçe harcamalarının hedefin üzerinde gerçekleşmesinde büyük rol oynamıştır. Bu dönemde sosyal yardım giderlerinin %30'dan fazla genişlemesi bütçe harcamalarındaki artışa 5,3 yüzde puan etkide bulunmuştur. Sosyal güvenlik açığı finansmanı için aktarılan 20,4 milyar TL'lik tutarın yılsonu hedefinin 9,1 milyar TL üzerinde olması dikkat çekmiştir. Bu dönemde mal ve hizmet alımları da hedefi aşmıştır. Öte yandan, 2016 yılında yedek ödenekler için ayrılan bütçenin kullanılmaması ve faiz giderlerinin azalması bütçe göstergelerini olumlu yönde etkilemiştir.

Bütçe Harcamaları

(milyar TL)

Beklentiler

Merkezi yönetim bütçe verilerine göre bütçe disiplini 2016 yılında da korunmuştur. GSYH hesaplama yönteminde yapılan revizyonun da etkisiyle bütçe açığı/GSYH oranının geçtiğimiz sene %1,1 düzeyinde gerçekleştiğini tahmin ediyoruz. 2017 yılı içinse Orta Vadeli Program'da gelirlerde %9,5, giderlerde %11 oranında artış öngörülmekte olup bütçe açığı hedefi 46,9 milyar TL olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, yılsonu hedefine ulaşılması halinde bütçe açığının milli gelire oranının 2017 yılında %1,6 düzeyinde gerçekleşeceğini öngörüyoruz.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Aralık			Ocak-Aralık			2016 Bütçe Hedefi	OVP Tahmini	Gerç./ OVP Tah. (%)
	2015	2016	% Değişim	2015	2016	% Değişim			
Harcamalar	59,1	73,0	23,5	506,3	583,7	15,3	570,5	581,1	100,4
Faiz Harcamaları	1,7	1,8	5,8	53,0	50,2	-5,2	56,0	51,5	97,6
Faiz Dışı Harcamalar	57,4	71,2	24,1	453,3	533,4	17,7	514,5	529,6	100,7
Gelirler	41,0	45,8	11,9	482,8	554,4	14,8	540,8	546,5	101,5
Vergi Gelirleri	35,1	39,6	12,8	407,8	458,7	12,5	459,2	450,0	101,9
Diğer Gelirler	5,9	6,3	6,3	75,0	95,8	27,8	81,7	96,5	99,2
Bütçe Dengesi	-18,1	-27,1	50,0	-23,5	-29,3	24,4	-29,7	-34,6	84,6
Faiz Dışı Denge	-16,4	-25,3	54,6	29,5	21,0	-28,8	26,3	16,9	124,2

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman
eren.demir@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.
gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.